

Podcast ràdio a l'escola

SITUACIÓ APRENTATGE MULTIDISCIPLINAR

Índex

- 01 — Descripció**
- 02 — Activitats**
- 03 — Inclusió**
- 04 — Avaluació**
- 05 — Bibliografia /recursos/web**

Descripció

La proposta de muntar una ràdio escolar com a projecte interdisciplinari sorgeix motivada per aprofitar un mitjà de comunicació amb un gran caràcter reflexiu i participatiu que connecta de manera directa amb la realitat de l'alumnat.

En aquest sentit, l'expectativa de presentar temes propis i parlar sobretot allò que els puga interessar motiva enormement a l'alumnat perquè puguen estar atents i atentes a tot el que succeïska al seu voltant, sent aquesta uns dels principals avantatges de la ràdio en l'educació. Així mateix, obri la possibilitat a complementar tots els aprenentatges que hagen vist en classe i fins i tot tractar temàtiques complexes al costat d'altres companys i companyes, nivells,...

Aquest projecte és una eina que es pot desenvolupar de la forma més àmplia que es preferisca: des de fer la ràdio d'una classe concreta fins a crear una ràdio de centre on participen fins i tot les famílies i la resta de la comunitat educativa.

Els beneficis d'aquesta proposta a nivell educatiu són innumbrables:

- Àmplia implicació de l'alumnat en la seua organització i desenvolupament.
- Afavoreix l'ús de metodologies actives (desenvolupament de projectes, servei a la comunitat, reelaboració del coneixement...).
- Promou el desenvolupament competencial de l'alumnat: habilitats comunicatives, creatives i, possiblement les més importants, les 'soft skills' (col·laboració, pensament crític, resolució de problemes, resiliència, compromís,...).
- Permet atendre la diversitat, reconèixer-la i posar-la en valor, a més d'integrar diferents capacitats de manera inclusiva a la recerca d'un assoliment comú.
- Desenvolupa l'autonomia de l'alumnat i els permet treballar en equip de manera cooperativa i aprendre a prendre decisions escoltant als altres i aportant les seues pròpies idees.
- Fomenta l'augment de l'autoestima de l'alumnat i de la seua capacitat d'autogestió.
- Afavoreix la relació amb l'entorn en el qual viuen en tractar temes d'aquest, fer treballs amb associacions, representants dels oficis, del barri... A més de generar un interès i seguiment de l'actualitat informativa general i local.

Dins del projecte "Com sona l'escola?", la ràdio escolar es planteja com una situació d'aprenentatge global i interdisciplinari que pot mostrar els seus resultats a través de la megafonia del centre o de forma diferida i en línia, és a dir, en format podcast però que permetrà a tota la comunitat educativa escoltar l'escola en si.

Activitats

ACTIVITAT INICI : ORGANITZACIÓ DEL PROJECTE

Una ràdio escolar es pot organitzar segons més convinga als seus participants. Pot tindre una estructura fixa (el que és molt recomanable per a estalviar treball i esforç), seccions fixes o variables,...

En aquesta primera activitat és important donar estructura a la ràdio, pensar quantes seccions tindrà, quines seran les seccions i com participarà d'elles l'alumnat (de manera lliure, per grups i girant periòdicament,...).

MATERIALS

No és necessari cap material concret però es poden aportar propostes d'organització i de seccions, donar a conèixer l'organització de programes de ràdio reals o suggerir una investigació sobre aquest tema.

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa. El projecte pot ser encetat per qualsevol professor o professora del centre o de manera més global des del claustre.

RECURSOS PERSONALES

Alumnat i professorat. Si fora possible seria molt interessant comptar amb l'assessorament i acompanyament d'algun professional de la ràdio local.

ACTIVITAT 1 : ASSEMBELA CREATIVA

Una vegada estiga decidida l'estructura i organització que tindrà la ràdio, es realitza una assemblea creativa on es fa una pluja d'idees i se seleccionen o voten tant els noms de les seccions com el nom de la pròpia ràdio.

En aquesta activitat es poden utilitzar diferents estratègies d'aprenentatge cooperatiu de Spencer Kagan (foli giratori, llapis al centre, caps numerats,...) per a dinamitzar la participació i comunicació de l'alumnat, la seua presa de decisions i la seua opinió crítica.

MATERIALS

No és necessari cap material concret però es poden donar a conèixer noms i seccions de programes de ràdio reals o suggerir una investigació sobre aquest tema.

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa.

Àrea de qualsevol de les llengües, segons la intenció del projecte i els seus objectius.

RECURSOS PERSONALES

Professorat de les àrees implicades, alumnat i qualsevol voluntari que vulga participar.

ACTIVITAT 2: COMPOSICIÓ DE CUNYES MUSICALS I CREACIÓ DE LOGOTIPS

Compondre la sintonia introductòria i final de cadascuna de les seccions, de la ràdio en sí, dels espais publicitaris si es tenen,... Es poden realitzar composicions senzilles de manera conjunta, per equips,... Estas composicions es gravaran pe incloure-les en el programa. A més, es dissenyarà un logotip per a la ràdio que acompanyarà tota la cartelleria i publicacions. En cas que es vulga, també es poden dissenyar logotips per a les seccions.

MATERIALS

Instruments musicals de l'aula o aportats per alumnat, professorat o voluntaris i gravadora.

Materials per a fer els logotips, ja siguin en versió física o digital (canva,...).

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa.

Àrea de Música i Dansa, Plàstica i Visual.

RECURSOS PERSONALES

Professorat de les àrees implicades, alumnat i voluntaris.

ACTIVITAT 3 : REALITZACIÓ DE TREBALLS ESCRITS

Escriure les notícies, articles d'opinió, entrevistes,... que formaran les diferents seccions. Han de prendre consciència d'adaptar el text o missatge al mig radiofònic i desenvolupar un gran nivell d'expressions orals i escrites, vocabulari i correcció gramatical per a donar a la ràdio major èxit i culminació. També hauran d'aprendre a estructurar la informació segons el format que s'haja triat i a elaborar el guió del programa.

MATERIALS

No és necessari cap material concret però es poden donar exemples de notícies, entrevistes,..., donar la estructura que ha de tindre cada format o suggerir una investigació sobre aquest tema.

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa.

Àrea de qualsevol de les llengües, segons la intenció del projecte i els seus objectius.

RECURSOS PERSONALES

Professorat de les àrees implicades, alumnat i voluntaris.

ACTIVITAT 4 : ASSAIG DE GRAVACIÓ

Abans de realitzar l'enregistrament radiofònic (o emissió en cas que es vulga fer en directe), es treballarà la pronunciació, vocalització, respiració, ritme i entonació. L'alumnat ha d'entendre la importància d'aquests aspectes perquè el missatge arribi correctament als i les oïdores.

Es poden realitzar xicotets enregistraments de prova perquè el propi alumnat constate el dinamisme i correcció de la seua pròpia interpretació oral.

MATERIALS

Les creacions escrites per l'alumnat.
Gravadora, en cas que es considere oportú.

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa.
Àrea de qualsevol de les llengües, segons la intenció del projecte i els seus objectius.
Àrea de Música.

RECURSOS PERSONALES

Professorat de les àrees implicades, alumnat i voluntaris.

ACTIVITAT 5 : GRAVACIÓ

Per a fer l'enregistrament final es pot organitzar per grups, per seccions o de manera individual. És important crear un ambient de silenci i concentració perquè isca bé i siga agradable la seua escolta.

De nou es posarà l'accent a l'alumnat a controlar la respiració, vocalització, pronunciació, ritme i entonació.

MATERIALS

Es pot utilitzar una gravadora o un mòbil.

En cas que siga possible seria convenient crear un espai de radi amb cascos i micròfons connectats a una taula de mescles i a un ordinador.

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa.

Quasevol professor pot encarregar-se de la gravació radiofònica.

RECURSOS PERSONALES

Professorat encarregat, alumnat i voluntaris.

ACTIVITAT 6 : MUNTATGE DEL PROGRAMA

El muntatge del programa es pot realitzar de manera col·laborativa o en gran grup classe al costat de l'alumnat. Han d'aprendre a usar el programa seleccionat per al muntatge d'àudio i així equalitzar, muntar i estructurar tots els enregistraments realitzats donant forma al programa de ràdio (cunyes musicals, seccions,...).

MATERIALS

Ordinador (o ordinadors, segons l'organització de l'activitat) amb el programa seleccionat per a realitzar el muntatge dels enregistraments. Recomanem l'ús del programa Audacity ja que és un editor d'àudio lliure, de fàcil maneig i interfície molt intuïtiva.

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa.
Àrees de Música i Matemàtiques (línia de temps).

RECURSOS PERSONALES

Professorat de les àrees implicades, familiars i voluntaris.

ACTIVITAT 7 : PUBLICACIÓ DEL PROGRAMA

Es pot publicar l'àudio del programa gravat a través de la web del centre o aprofitar els serveis d'alguna de les plataformes recomanades per a això com Ivoox que permeten controlar el nombre d'escoltes, comentaris dels i les oïdores,... El propi alumnat pot ser qui controla aquesta plataforma i realitzi un estudi estadístic de la seua audiència.

MATERIALS

Ordinador amb accés a internet.
Àudio del muntatge del programa radiofònic.

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa.
Àrees de coneixement del medi i matemàtiques.

RECURSOS PERSONALES

Professorat de les àrees implicades, alumnat i voluntaris.

ACTIVITAT 8 : PUBLICITAT I CARTELLERIA DE DIFUSIÓ

Es realitzarà cartelleria i fullets de publicitat del canal de ràdio per a donar-lo a conèixer a la comunitat educativa i a l'entorn. Es poden realitzar de manera física amb cartolines, colors,... o de manera digital a través d'aplicacions de disseny. En aquest cas recomanem la web Canva que és de fàcil maneig i interfície intuïtiva.

L'alumnat pot realitzar els dissenys de manera col·laborativa, per grups de treball cooperatius, es pot fer individualment i realitzar una votació,...

En el disseny haurà d'aparèixer el títol i logotip del canal i la manera d'accedir a ell o escoltar-lo (pot vincular-se a través d'un codi Qr), a més de qualsevol altra informació que es considere necessària. Després hauran de penjar-se els cartells per tot el centre i a l'entorn del mateix i repartir els fullets a famílies, comerços, visitants, altres centres,...

MATERIALS

Materials per a fer els dissenys, ja siguin en versió física o digital (canva,...).
Fotocopiadora per a crear les còpies i poder realitzar la difusió.

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa.
Àrees de qualsevol de les llengües i plàstica.

RECURSOS PERSONALES

Professorat de les àrees implicades, alumnat i voluntaris.

Inclusió

La realitat a les nostres aules és diversa i cal tenir en compte certes adaptacions generals a l'hora de portar endavant el projecte sencer i aquesta situació d'aprenentatge en concret.

El plantejament inicial del mateix, on es permet a tot l'alumnat aportar informació, idees i participar en el grau de les seues possibilitats és una forma de treballar la diversitat i incloure a tot l'alumnat en el projecte. Una vegada encetat les activitats, caldrà fer adaptacions en aquelles que requerisquen mobilitat per a les persones amb discapacitat motriu.

Així mateix, la part artística del projecte (composició i disseny) permet oferir diferents possibilitats de participació per exemple per a alumnat amb dificultats del llenguatge o amb desconeixement d'aquest. Així i tot, hem de recordar que es tracta d'una ràdio escolar, un projecte educatiu, per la qual cosa els treballs escrits i enregistraments poden ser tan senzills o complexos com puga oferir-nos el nostre alumnat.

És recomanable crear guies visuals per a la facilitació de l'ús de les diverses plataformes suggerides, sempre que es decidisca fer les creacions en format digital.

Altres adaptacions a realitzar dependran de les necessitats individuals de cada alumne o alumna, i caldrà ser realitzada pel professorat amb l'ajuda dels especialistes de Pedagogia Terapèutica, Audició i Llenguatge i orientadora, amb possible intervenció de UEO específiques per a l'assessorament del professorat.

Avaluació

Remetem aquest apartat d'avaluació al projecte que vertebrà totes les situacions d'aprenentatge: "Com sona l'escola?" que està disponible en la pàgina web d'EduLabteams a l'apartat d'avaluació de l'alumnat i del projecte.

Així i tot, recomanem utilitzar diferents instruments d'avaluació:

- Rúbriques (participació/ treball individual/ treball grupal)
- Portfoli d'activitats
- Diari de classe (del professorat i/o d'alumnat)
- Dianes d'autoavaluació
- Coevaluació

També caldrà fer una revisió del mateix a nivell de cicles, COCOPE, claustre i adjuntar si es cal propostes de millora per al PAM a la memòria final de curs.

Bibliografia. Recursos

- APPS i WEBS:

Recuperat el 23 d'abril de:

- CANVA: <https://www.canva.com/>
 - AUDACITY: <https://audacity.es/>
 - IVOOX: <https://www.ivoox.com/>
 - LA RADIO EN LA EDUCACIÓN <https://www.euroinnova.edu.es/blog/la-radio-en-la-educacion>
 - ¿QUÉ ES RADIO EDU? <https://radioedu.educarex.es/quesradioedu/>
 - <https://observatorio.tec.mx/edu-news/cinco-beneficios-podcasts-educacion/>
 - PODCAST COMO RECURSO EDUCATIVO
<https://www.educaciontrespuntocero.com/noticias/podcast-como-recurso-educativo/>
 - EL PODCAST COMO HERRAMIENTA EDUCATIVA <http://blog.tiching.com/el-podcast-herramienta-educativa/>
- Martín Pena, D. y Gómez Crisóstomo, Mª R. (2019). Radio educativa y promoción de la cultura científica. Universidad de Extremadura. Edunovatic 2019 conference proceedings: 4th Virtual International Conference on Education, Innovation and ICT, ISBN 978-84-09-19568-8, pág. 376.
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7381218>